

ธุรกิจขายตรงกับแชร์ลูกโซ่

ธุรกิจขายตรง (ธุรกิจเครือข่าย) กับแชร์ลูกโซ่ เรามักได้รับข่าวสารตามสื่อต่างๆ กรณีการถูกฉ้อโกงของแชร์ลูกโซ่ปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยๆ แนะนำผู้บริโภคแยกให้ออกถึงความแตกต่างของธุรกิจขายตรงกับแชร์ลูกโซ่

ธุรกิจขายตรง หมายความว่า การทำตลาดสินค้าหรือบริการลักษณะของการนำเสนอขายต่อผู้บริโภคโดยตรง ณ ที่อยู่อาศัยหรือสถานที่ทำงานของผู้บริโภค หรือของผู้อื่น หรือสถานที่อื่นที่มีใช้สถานที่ประกอบการค้าเป็นปกติธุระ โดยผ่านตัวแทนขายตรงหรือผู้จำหน่ายอิสระชั้นเดียวหรือหลายชั้น

แชร์ลูกโซ่ คือ การดำเนินธุรกิจที่มุ่งหารายได้จากการระดมทุนเป็นหลัก โดยมีการสัญญาที่จะตอบแทนเป็นผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ที่สูงกว่าเงินลงทุน

ความแตกต่างระหว่างธุรกิจขายตรง กับ แชร์ลูกโซ่

ธุรกิจขายตรงจะมีค่าธรรมเนียมในการสมัครสมเหตุสมผล จำหน่ายสินค้าเป็นหลัก สินค้ามีคุณภาพ มีการรับประกันและคืนเงิน รายได้หลักมาจากการจำหน่ายสินค้า แจ้งที่มาจากรายได้ชัดเจน มีการอบรมความรู้เรื่องผลิตภัณฑ์ และการประกอบธุรกิจมีกฎระเบียบ

แชร์ลูกโซ่ คือ ระดมทุนเป็นหลัก ค่าธรรมเนียมสูง หลอกให้จ่ายแพงเพื่อนำมาใช้จ่ายเป็นผลกำไรให้กับผู้ที่เข้ามาเป็นสมาชิกก่อนหน้า เน้นรายได้มาจากการหาสมาชิกใหม่ ไม่นับรวมเรื่องผลิตภัณฑ์ ไม่นับขายสินค้า ไม่รับคืนสินค้า เน้นแต่เรื่องการหาสมาชิกให้มาลงทุนและหลอกล่อว่าจะจ่ายผลตอบแทนที่สูงซึ่งเป็นธุรกรรมที่ผิดกฎหมาย

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้การประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรงไว้ ดังนี้

๑. ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงดำเนินกิจการในลักษณะที่เป็นการชักชวนให้เข้าร่วมเป็นเครือข่าย และตกลงว่าจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนจากการหาผู้เข้าร่วมเครือข่าย

๒. การประกอบธุรกิจขายตรงต้องจดทะเบียนการประกอบธุรกิจกับนายทะเบียน

๓. ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงต้องดำเนินกิจการตามแผนการจ่ายผลตอบแทนที่ยื่นต่อนายทะเบียน

๔. แผนการจ่ายผลตอบแทนต้องไม่กำหนดให้ได้รับผลตอบแทนมีรายได้หลักมาจากการรับสมัครสมาชิก แต่ผลตอบแทนต้องมาจากการขายสินค้าหรือบริการ ต้องไม่บังคับให้ผู้จำหน่ายอิสระซื้อสินค้าหรือชักจูงให้ซื้อสินค้าในปริมาณที่มากเกินไปอย่างไม่สมเหตุสมผล และต้องแสดงวิธีการคิดคำนวณการจ่ายผลตอบแทนที่ตรงต่อความเป็นจริง

๕. ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการสมัครเข้าเป็นสมาชิก ค่าฝึกอบรม ค่าวัสดุอุปกรณ์ส่งเสริมการขาย หรือค่าธรรมเนียมอื่น ๆ อันเกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการประกอบธุรกิจขายตรงจากผู้จำหน่ายอิสระหรือตัวแทนขายตรงที่ไม่ใช่ลูกจ้างในอัตราสูงกว่าที่กฎหมายกำหนด

รู้ไว้ไม่โดนหลอก แยกให้ออก “ธุรกิจขายตรงหรือแชร์ลูกโซ่”

เราจะรู้ได้อย่างไรว่า ธุรกิจลักษณะไหนคือ ธุรกิจขายตรง ลักษณะไหนคือ แชร์ลูกโซ่ “ธุรกิจขายตรง” เป็นธุรกิจจำหน่ายสินค้าหรือบริการที่มีลักษณะเข้าถึงตัวผู้บริโภค โดยมีผู้ขายตรงมีชื่อตามกฎหมายว่า “ผู้จำหน่ายอิสระหรือตัวแทนขายตรง” เป็นผู้นำสินค้าหรือบริการไปอธิบายหรือสาธิตสรรพคุณของสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง ไม่ต้องรอให้ผู้บริโภคเป็นผู้มาซื้อหาสินค้าเหมือนทั่วไป ซึ่งธุรกิจขายตรง มีกฎหมายรองรับ โดยต้องจดทะเบียนประกอบธุรกิจขายตรงกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ ของ สคบ.

ในขณะที่เดียวกัน "แชร์ลูกโซ่" เป็นพฤติกรรมที่มีการชักชวนให้ร่วมลงทุน โดยผู้ชักชวนมิได้ทำธุรกิจจริง เป็นการสร้างโปรไฟล์ให้มีความน่าเชื่อถือและจูงใจด้วยผลประโยชน์สูงในระยะอันสั้น มุ่งหาสมาชิกใหม่เพื่อนำเงินมาจ่ายผลตอบแทนให้สมาชิกเก่า แต่เมื่อใช้วิธีหมุนเวียนเงินหรือไม่สามารถหาสมาชิกมาลงทุนเพิ่ม สุดท้ายมักปิดกิจการหนีไป และทำให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายจำนวนมาก แชร์ลูกโซ่ถือเป็นการฉ้อโกงหลวงผู้บริโภค ซึ่งมีความผิดฐานฉ้อโกง ตาม พ.ร.บ. การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ มีโทษจำคุกตั้งแต่ ห้าถึงสิบปีและปรับตั้งแต่ห้าแสนถึงหนึ่งล้านบาทและปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

ในยุคดิจิทัลมีฉ้อฉลใช้กลวิธีแบบใหม่ๆ มาเพื่อหลอกลวงประชาชน ซึ่งอาศัยความต้องการหรือความหวังที่จะมีเงินมากขึ้น มีสุขภาพที่ดีขึ้น หลอกให้เชื่อใจ เพียงแค่ลงเงินทุนเล็กน้อยก็จะสำเร็จได้ตามที่หวัง และหวังผลประโยชน์จะได้ผลตอบแทนสูง ธุรกิจลักษณะนี้มักใช้ข้อความโน้มน้าวใจชักชวนให้สมัครเป็นสมาชิกโดยใช้คำโฆษณาที่มีกลยุทธ์เกี่ยวกับ “เรื่องกินเรื่องเที่ยวเรื่องเดียวกัน” เทียบถูกแบบไฮโซ ที่นี้เท่านั้น” ยิ่งช่วยกระตุ้นความสนใจสมัครเป็นสมาชิกและให้ลงทุนตามเงื่อนไขเพื่อที่จะได้รับสิทธิประโยชน์นั้น หากลองคิดตามความเป็นจริงแล้ว ไม่มีการลงทุนใดในโลกที่สามารถรับประกันผลตอบแทนที่แน่นอนได้ แต่กลวิธีที่แยบยลหลอกลวงโดยใช้ความร่ำรวยโอ้อวด ทำให้โดนหลอกลวงต่อได้ง่าย การลงทุนในสินทรัพย์ใหม่ๆ เช่น Forex หรือสกุลเงินดิจิทัล, ระดมเงินเข้าตลาดหุ้น มีข่าวให้เห็นตามสื่อออนไลน์ ไม่ว่าจะแชร์ออนไลน์หรือแชร์ลูกโซ่ มักจะมีลักษณะร่วมที่ฉ้อฉลใช้เป็นเหยื่อเพื่อหลอกลวงหรือเชิญชวนให้คนลงทุนซึ่งเป็นภัยออนไลน์ที่ควรระวัง

สคบ. จึงขอเตือนประชาชนอย่าหลงเชื่อการลงทุนที่ชักจูงโดยผลประโยชน์สูงในระยะอันสั้น พิจารณาข้อมูลให้รอบด้าน หากถูกชักชวนให้ลงทุนโดยมีข้อสงสัยกฎหมาย แจ้งเบาะแสที่ศูนย์บริการประชาชน ก.ล.ต. สายด่วน ๑๒๐๗ หรือพบปัญหาหรือมีข้อสงสัยไม่ได้รับความเป็นธรรม สามารถร้องเรียนได้ที่สายด่วน สคบ. ๑๑๖๖ หรือทางออนไลน์ www.ocpb.go.th

เรียนรู้ เข้าใจ (ผู้สูงวัย) ...และใส่ใจในสัญญา

ธุรกิจการให้บริการดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ คนทุพพลภาพ และผู้ป่วยตามสถานที่อยู่อาศัย
"เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา" ซึ่งต้องระบุรายละเอียดที่สำคัญและจำเป็น อาทิ

ชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชน ของผู้ประกอบการธุรกิจ ในส่วนพนักงาน
ต้องเพิ่มรายละเอียดการศึกษา การกระทำความผิด (ถ้ามี) กรณีเป็น
ต่างตัวต้องมีเลขใบสำคัญประจำตัว หรือ ใบอนุญาตการทำงาน

รายละเอียดประเภทและขอบเขตของงานที่ให้บริการ
เช่น วันเริ่มต้น วันสิ้นสุด วันหยุด การทำงานล่วงเวลา
รายละเอียดในการหาคนทดแทนกรณีขาดงานหรือลา ฯลฯ

รายละเอียดเกี่ยวกับอัตราค่าบริการและเงินอื่นๆ
ที่เรียกเก็บจากผู้บริโภค เช่น ค่าบริการล่วงหน้า
พร้อมวิธีการชำระเงิน ฯลฯ

ข้อสัญญาที่กำหนดความรับผิดชอบค่าเสียหาย
หรือกรณีที่มีการเลิกสัญญาที่กำหนดไว้แล้ว
ตามกฎหมาย ฯลฯ

ดูประกาศฉบับเต็มที่นี่

ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ คนทุพพลภาพและผู้ป่วยตามสถานที่อยู่อาศัยเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2559

www.ocpb.go.th

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
ฝ่ายเผยแพร่วิชาการและพัฒนาเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค

เพิ่มเติม... **อยากพัฒนาหุ่นเฟิร์ม**

"ดูสัญญา ก่อนใช้บริการ"

"ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกาย"

เป็นธุรกิจให้บริการใช้สถานที่และอุปกรณ์ออกกำลังกาย เพื่อประโยชน์ทางการค้าที่ผู้ประกอบการธุรกิจทำสัญญาให้บริการกับสมาชิก

ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกาย เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา ผู้ใช้บริการควรศึกษาข้อมูลเงื่อนไข และข้อกำหนดในการใช้บริการ

เงื่อนไขข้อสัญญา

ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาของสคบ. ต้องมีรายละเอียด ดังนี้

- ✓ ข้อความที่ระบุในสัญญาต้องเป็นภาษาไทยสามารถเห็นและอ่านได้ชัดเจน
- ✓ ต้องระบุเงื่อนไขที่ผู้ประกอบการธุรกิจมีสิทธิบอกเลิกสัญญา เป็นตัวอักษรสีแดงหรือตัวดำ
- ✓ ต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับอัตราค่าสมาชิก ๆ
- ✓ ผู้บริโภคมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้
- ✓ การบอกเลิกสัญญาต้องแจ้งเป็นหนังสือทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน
- ✓ เมื่อเลิกสัญญาผู้ประกอบการธุรกิจต้องคืนเงินจากระยะเวลาที่ยังไม่ได้ใช้บริการ ภายใน 30 วัน นับแต่วันเลิกสัญญา
- ✓ กรณีชำระค่าสมาชิกค่าใช้จ่ายด้วยบัตรเครดิตผู้ประกอบการธุรกิจมีหน้าที่แจ้งระงับการเรียกเก็บเงินจากบัตรเครดิตทันที เมื่อสัญญาสิ้นสุดลง

QR Code ดูประกาศฉบับเต็มได้ที่

www.ocpb.go.th

ฝ่ายเผยแพร่วิชาการและพัฒนาเครือข่ายฯ
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค